

सामान्यंसाधारणं पाकमेदनं कुर्यादित्यर्थः ॥ ९ ॥ तथा कुर्वन् यथा कालभोजी उपवासफलं लभेतेत्यर्थः ॥ १० ॥ ११ ॥ ब्राह्मणमुक्तावशिष्टमातुर्हृदयमिव हितकरं कृतं धात्रा तत्तु उपसासते ते सत्यं ब्रह्म समासते आसादयन्ति आहारशुद्धौ सत्वशुद्धिः सत्वशुद्धौ ध्रुवास्तृतिः स्मृतिलंभे सर्वयन्थोनां विप्रमोक्ष इति क्रमेण आहारशुद्धेर्ब्रह्म प्रापकत्वश्रुतेः ॥ १२ ॥ शंकुशुकः कीलबद्धशुकवत्पराधीनो वृथापण्डितो वा दंत्यादिपाठे संश्लेषकः कामलोभादिवशः कुशकुससंश्लेषणार्थौ देवादिकौ दंत्यद्वयवानेव मुख्यः पाठः संकुसुको विकुसुक इति मंत्रवर्णात् अस्थिरः पापो वा यद्वाऽमृतं ब्राह्मणोच्छिष्टमित्यस्य प्रशंसार्थं हि सामयं यागादि कर्मनिघते लोष्टेति लोष्टमर्दीयज्ञियवेदिकरणार्थं तृणच्छेदी बर्हिर्ग्राहणार्थं नखखादीनखैश्छित्वा छित्वा यज्ञशेषं मांसं खादतीति तथा नित्योच्छिष्टं नित्यसोमपानं पितापितामहो वापिसोमं यस्य न पीतवान् स

अतिथीनां च सर्वेषां प्रेष्याणां स्वजनस्य च ॥ सामान्यं भोजनं भृत्यैः पुरुषस्य प्रशस्यते ॥ ९ ॥ सायं प्रातर्मनुष्याणामशनं वेदनिर्मितं ॥ नांतरा भोजनं दृष्टमुपवासीतथा भवेत् ॥ १० ॥ होमकाले तथा जुह्वन्तुकाले तथा व्रजन् ॥ अनन्यस्त्रीजनः प्राज्ञो ब्रह्मचारी तथा भवेत् ॥ ११ ॥ अमृतं ब्राह्मणोच्छिष्टं जनन्याहृदयं कृतं ॥ तज्जनाः पर्युपासन्ते सत्यं संतः समासते ॥ १२ ॥ लोष्टमर्दीयणच्छेदी नखखादीतु यो नरः ॥ नित्योच्छिष्टः शंकुशुको नेहायुर्विदते महत् ॥ १३ ॥ यजुषा संस्कृतं मांसं निवृत्तो मांसभक्षणात् ॥ न भक्षयेद्दृथामांसं पृष्ठमांसं च वर्जयेत् ॥ १४ ॥ स्वदेशे परदेशे वा अतिथिनोपवासयेत् ॥ काम्यकर्मफलं लब्ध्वा गुरुणामुपपादयेत् ॥ १५ ॥ गुरुभ्य आसनं देयं कर्तव्यं चाभिवादनं ॥ गुरुभ्यर्च्य युज्यते आयुषाय शसाश्रिया ॥ १६ ॥ नेक्षेतादित्यमुद्यंतं न च नग्नां परस्त्रियं ॥ मैथुनं सततं धर्म्यं गुह्यं चैव समाचरेत् ॥ १७ ॥ तीर्थानां हृदयं तीर्थं शुचीनां हृदयं शुचिः ॥ सर्वमार्यं कृतं चौक्ष्यं बालसंस्पर्शनानि च ॥ १८ ॥ दर्शने दर्शने नित्यं सुखप्रश्नमुदाहरेत् ॥ सायं प्रातश्च विप्राणां प्रदिष्टमभिवादनं ॥ १९ ॥ देवागारे गवां मध्ये ब्राह्मणानां क्रियापथे ॥ स्वाध्याये भोजने चैव दक्षिणं पाणिमुद्धरेत् ॥ २० ॥

वैदुर्ब्राह्मणो नामेत्युक्तेः तेन उच्छिष्टः सोमपायी संकुसुकः फलाभिष्वंगी महदायुर्ब्रह्म ॥ १३ ॥ यजुषाय जुर्वेदविदाऽध्वर्युणा मांसं यज्ञियमपि निवृत्तो न भक्षयेत् दृथामांसं असंस्कृतमांसं पृष्ठमांसं चरममांसं श्राद्धशेषमित्यर्थः पृष्ठं चरममात्रे स्यादिति विश्वः एतेन हि सायुक्तो धर्मो न कर्तव्य इत्युक्तं ॥ १४ ॥ किं तर्हि गृहस्थेन कर्तव्यमत आह स्वेति काम्यं कमनीयं कर्म भिक्षाचर्यं तस्य फलं अन्नादि गुरुणां पित्रादीनां ॥ १५ ॥ १६ ॥ धर्म्यं क्रतुकालिकं गुह्यं रहसि ॥ १७ ॥ हृदयं रहस्यं तीर्थं गुरुः शुचिः अग्निः आर्यं कृतं शिष्टाचरितं सर्वं चौक्ष्यं प्रशस्तं स्वार्थेऽप्यन्नं बालंगोपुच्छं ॥ १८ ॥ प्रदिष्टं कर्तव्यत्वेनोपदिष्टं ॥ १९ ॥ क्रियापथे श्रौतस्मार्तकर्मनुष्ठाने दक्षिणं पाणिमुद्धरेत् यज्ञोपवीती भवेत् अजिनं वा सो वा दक्षिणतं उपवीय दक्षिणबाहुमुद्धरेत् ऽवधत्ते सव्यमित्यज्ञोपवीतमेतदेव विपरीतं प्राचीना वीतमिति श्रुतेः ॥ २० ॥